

ABSTRAKT

Diplomová práce popisuje téma manipulace v souvislosti s výchovou a vzděláváním. Teoretická část rozebírá pojem a s ním související podstatné jevy a přibližuje vazby mezi manipulací a edukací. Čerpá přitom zejména z pedagogické literatury a to i v jejím sociálním a filozofickém kontextu. Kvalitativní výzkum je založený na rozhovorech s učiteli základních škol. Cílem šetření bylo přiblížení toho, jak pedagogové na základě svých zkušeností manipulaci ve školním prostředí vnímají a vidí. Výsledky ukazují, že se manipulace projevuje, až na výjimky, jako běžná součást výchovně-vzdělávacího procesu. Učitelé ji vidí zejména v působení na žáky přímo při výuce. Někteří ji považují za přítomnou v momentech, kdy na žáky uplatňují donucování, jiní za ní považují až skrytější postupy. Manipulaci vnímají převážně jako škodlivou, proto se jí část pedagogů snaží vyvarovat. Zároveň se na ni částečně pohlíží jako na potřebnou součást běžné výuky. Fenomén manipulace se tedy jeví jako různě chápáný. Jednotícím znakem je vnímání její realizace z pozice moci. Používá se převážně se záměrem usnadnění procesu vzdělávání.

KLÍČOVÁ SLOVA

manipulace, donucení, zpředmětnění, záměrnost, edukace